



**Aan:** AB  
**Van:** DB  
**Datum:** 17 juli 2015

### Onderwerp

Meander: overstappen van vso-leerlingen naar regulier havo/vwo

### Beslispunten

1. Akkoord te gaan met de uitvoering van het arrangement Meander dat is ontwikkeld door Autismesteunpunt, SWV, Triade, voorzitter kenniskring hoogbegaafdheid en Berkenschutse.
2. Voor de ontwikkeling en expertiseoverdracht en als vergoeding van leerlingen die eerder de overstap terug naar regulier maakten (3 leerlingen) door de Berkenschutse per direct en eenmalig een bedrag van € 16.000 te betalen.
3. Per leerling die via Meander vóór 1 februari van betreffend schooljaar de overstap maakt naar het regulier vo, een bedrag over te maken van € 2.975,- (gemiddeld 35 uur per traject).
4. In schooljaar 2015-2016 is het streven 10 leerlingen terug te laten stromen naar regulier onderwijs.
5. In schooljaar 2016-2017 is het streven 15 leerlingen voor te bereiden op terugstroom naar regulier onderwijs, deze leerlingen zijn dan vanaf start schooljaar 2017-2018 reguliere leerlingen.
6. De kosten van dit arrangement, te dekken vanuit het programma 3: arrangementen.

### Inleiding

De Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet hebben een paar zaken gemeen: de focus ligt op de mogelijkheden en talenten van mensen. De Wet passend onderwijs past goed in dit rijtje. Ook in deze wet is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk leerlingen naar reguliere scholen gaan: dit arrangement past daarmee binnen de uitgangspunten van de decentralisaties zoals hiervoor genoemd. Sommige leerlingen in het vso, zouden, mits goed begeleid en ondersteund een succesvolle overstap kunnen maken naar het regulier vo. De begeleiding voor, tijdens en na de overstap van speciaal naar regulier voortgezet onderwijs is van cruciaal belang. Leerlingen die te maken hebben met een autisme spectrum stoornis (ASS) zijn over het algemeen gebaat bij structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid. In SWV Helmond-Peelland VO (hierna te noemen samenwerkingsverband) was er nog geen afdoende antwoord op de ondersteuningsvraag van havo-/vwo-leerlingen met ASS, anders dan het vso. Begin 2014 werd al duidelijk uit een onderzoek naar de hiaten in de onderwijsondersteuningslijnen in het samenwerkingsverband (OCGH) dat hier nog een arrangement voor gezocht moest worden. Er is toen door het bestuur van het samenwerkingsverband gevraagd hieraan tegemoet te komen.

In het samenwerkingsverband is de afspraak dat leerlingen zich in eerste instantie aanmelden bij een reguliere school voor vo. De vo-school kan bij de aanmelding de mening zijn toegedaan dat de ondersteuningsvraag van dien aard is dat speciaal onderwijs moet worden overwogen. De betreffende vo-school zal daartoe dan een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) doen bij het samenwerkingsverband.

Dit arrangement is een tijdelijk arrangement en eindigt uiterlijk op 1 augustus 2020 (einde overgangperiode passend onderwijs) en mogelijk eerder, indien niet langer van toegevoegde waarde. Bij de instroom van leerlingen naar Berkenschutse wordt al goed gekeken of leerlingen in het regulier onderwijs terecht kunnen. Ons samenwerkingsverband geeft ook aan dat leerlingen met autisme, in principe op elke vo-school les kunnen volgen. Het rapport *v(ASS)t en zeker naar het VO* van het Autisme Steunpunt Zuidoost-Brabant, juni 2015 gaat hier uitgebreid op in. Voor de leerlingen bij wie autisme een onderdeel is van complexe problematiek die ondersteuningsmogelijkheden van het regulier onderwijs overschrijdt, blijft de Berkenschutse een prima voorziening.

Berkenschutse probeert al enige tijd, in nauwe samenwerking met een paar scholen in het samenwerkingsverband de overstap van vso-leerlingen naar regulier vo te bevorderen. In 2015 maakten drie leerlingen een succesvolle overstap.

### Meander: succesvolle en duurzame overstap naar vo

De essentie van Meander is dat Berkenschutse de vo-school waar de leerling onderwijs gaat volgen, vanaf het begin deskundig begeleidt. Het gaat hier om het overbrengen van expertise, het meedenken over oplossingen voor mogelijke problemen voortkomend uit autisme. De overstap is nooit 'standaard'



omdat elke leerling zijn specifieke ondersteuningsvraag heeft. Om die reden geeft de contactpersoon van De Berkenschutse in samenspraak met de contactpersoon van de ontvangende school vorm aan de overstap. Uiteraard zijn ook leerling en ouders daarbij betrokken. De ontvangende vo-school kan met vragen over betreffende leerling een beroep doen op de deskundigheid van de contactpersoon van Berkenschutse teneinde de kans op een succesvolle, duurzame overstap zo groot mogelijk te maken. Als leidraad is een overstapdossier ontwikkeld door de orthopedagoog van de Berkenschutse. Dit dossier bevat concrete, praktische activiteiten.

### **Beleidsmatige context**

Het samenwerkingsverband Helmond-Peelland zet zich in zoveel mogelijk leerlingen in de reguliere scholen onderwijs te geven door de basisondersteuning te vergroten en zodoende de vso-deelname te verkleinen. Om dit te bereiken zijn op meer vlakken acties nodig die niet zelden op meer leefgebieden moeten worden ingezet. De leerling heeft soms specifieke onderwijsondersteuningsvragen waarop arrangementen ingezet kunnen worden: arrangementen die worden afgestemd met andere domeinen zoals bijvoorbeeld jeugdzorg.

Een andere manier om deelname aan het regulier onderwijs te verhogen is door in te zetten op de professionalisering van docenten in het regulier onderwijs. Met name leerlingen die problematisch gedrag laten zien (zowel externaliserend als internaliserend) en die de diagnose ASS hebben, zorgen ervoor dat leraren niet weten hoe te handelen. De Berkenschutse heeft het laatste decennium veel ervaring opgedaan met leerlingen havo/vwo-niveau die door complexe problemen, met name de internaliserende problematiek, voortkomend of samenhangend met autisme, op speciaal onderwijs.

### **Beoogd effect en/of resultaat**

Dit voorstel komt tegemoet aan de volgende doelen en uitgangspunten zoals opgenomen in het ondersteuningsplan 2014-2018:

1. Thuisnabijheid: door leerlingen, indien mogelijk, over te laten stappen van vso naar vo, zullen zij vaker thuisnabij naar school kunnen gaan.
2. Samen verantwoordelijk: met dit arrangement werken alle betrokken vso- en vo-scholen samen met ouders/leerlingen aan een passende onderwijsplek voor iedere leerling.
3. Doelmatig en opbrengstgericht werken: een leerling in het vso krijgt van het swv jaarlijks 8.100 euro ondersteuningsbekostiging. Een leerling in het vo krijgt van het swv geen extra bekostiging anders dan wat specifiek nodig is en bij de adviescommissie toewijzingen (ACT) wordt aangevraagd.

Dit voorstel moet leiden tot de volgende *resultaten*, zoals opgenomen in het ondersteuningsplan 2014-2018:

Er zijn arrangementen gerealiseerd die bijdragen aan het verminderen van vso-plaatsen.

Dit arrangement draagt daaraan bij, te weten:

- a. In januari 2016 (direct na de kerstvakantie) maken nog zeven leerlingen overstap van vso Berkenschutse naar regulier onderwijs.
- b. In het schooljaar 2017-2018 (bij voorkeur bij aanvang van het schooljaar maar in ieder geval uiterlijk januari 2018) maken vijftien leerlingen een overstap naar het regulier onderwijs.

### **Argumenten**

- 1.1. *Speciaal waar het moet, regulier waar mogelijk*: dit arrangement past binnen de doelen en uitgangspunten van ons samenwerkingsverband en draagt tevens bij aan een reductie van het aantal vso-leerlingen.
- 1.2. *Professionalisering in de vo-scholen door expertiseoverdracht*: binnen het vso is veel kennis en expertise aanwezig die door dit traject wordt overgebracht van professional (vso) naar professional (vo) en andersom. Zodoende versterken we de vakinhoudelijke competenties van onderwijsprofessionals in onze regio.
- 1.3. *Meander brengt kennis en expertise over ASS in praktijk*: Bij de ontwikkeling van Meander is het Autisme Steunpunt betrokken geweest, Triade en de voorzitter van de kenniskring hoogbegaafdheid die in ons samenwerkingsverband actief is. Door deze expertise te combineren met de praktijk en kennis van Berkenschutse is er op de vraag van het swv om te komen tot een arrangement voor leerlingen met ASS op havo/vwo-niveau een antwoord gekomen.



#### 4.1 Inhoudelijke overwegingen bepalen het aantal overstappers:

het aantal leerlingen uit ons samenwerkingsverband dat nu ingeschreven is bij Berkenschutse en de overstap gaat maken naar het regulier vo, is gebaseerd op een analyse door Berkenschutse. Een eerste inventarisatie van de ingeschreven leerlingen maakt aannemelijk dat voor deze leerlingen een succesvolle overstap naar het vo mogelijk moet zijn.

#### 4.2 Meander is tijdelijk arrangement: in ons samenwerkingsverband is sinds de invoering van passend onderwijs steeds uitgedragen dat kinderen met ASS op al onze vo-scholen welkom zijn. Het betekent dat uitsluitend leerlingen met ASS alleen dan naar het vso worden verwezen als er sprake is van zeer complexe problematiek. Het betekent dat in de onderbouw geen ASS-leerlingen uit ons samenwerkingsverband zullen instromen die in een reguliere school onderwijs kunnen volgen. Door de instroom kritisch te volgen, zal het aantal leerlingen dat een succesvolle overstap kan maken naar het regulier onderwijs, snel afnemen.

### **Kanttekeningen**

- 1.1. Cultuurverandering kost tijd: het is mogelijk dat zowel ouders en leerlingen als onderwijzend personeel bij Berkenschutse maar ook de reguliere vo-scholen in ons samenwerkingsverband nog moeten wennen aan de veranderende insteek: gewoon waar mogelijk, speciaal waar nodig. Juist om die reden is het van belang dat binnen de Berkenschutse goed wordt gecommuniceerd wat de drijfveren achter Meander zijn.
- 1.2. Professionalisering en bereidheid tot veranderen is een voorwaarde: in het regulier onderwijs kan men onbekend zijn met de problematiek of handelingsverleggen zijn. Dit mag geen reden zijn om daarom leerlingen geen kans te geven. Om die reden is het van belang dat binnen de reguliere vo-scholen havo/vwo in ons samenwerkingsverband goed wordt gecommuniceerd wat de drijfveren achter Meander zijn.
- 2.1 Meander is ingegeven vanuit behoefte tot bezuinigen: hoewel het duidelijk is dat dit arrangement een positieve bijdrage levert aan onze taakstellende opdracht, is Meander in eerste instantie ontstaan vanuit de gedachte dat we zoveel mogelijk kinderen de gelegenheid willen geven, deel te nemen aan regulier onderwijs.

### **Middelen**

#### Personeel en organisatie

Meander kan worden uitgevoerd binnen de bestaande organisatie.

### **Financiën**

Enmalig ontwikkelingskosten, expertiseoverdracht, gerealiseerde overstap.  
Daarnaast een leerlinggebonden bedrag.

### **Communicatie**

Personeel, ouders van (toekomstige) leerlingen Berkenschutse door Berkenschutse en het samenwerkingsverband tijdens informatiebijeenkomsten en open dagen. Daarnaast de scholen voor vo (door onder andere bijeenkomsten Netwerken *begeleiding en zorg* en *zorgcoördinatoren*) informeren door SWV Helmond-Peelland VO en Berkenschutse samen.

Op de website van het SWV Helmond-Peelland VO een overzicht plaatsen van alle zorgcoördinatoren per vo-school die zich voorstellen (indien zorgcoördinator instemt: met foto).

Voor de scholen van speciaal onderwijs, op de website een overzicht plaatsen van de medewerkers die eerste aanspreekpunt zijn voor zorgcoördinatoren en ACT. Bij Berkenschutse gaat het dan om bijvoorbeeld de overstapcoördinator.

### **Vervolgstappen**

De ontwikkelgroep van dit arrangement komt na vaststelling door bestuur bij elkaar om uitwerking te geven aan afspraken over de implementatie en communicatie.

Netwerken begeleiding en zorg en zorgcoördinatoren informeren over Meander en de wijze waarop dit geïmplementeerd gaat worden: wat gaan we ervan merken.

Evaluatie in bestuur SWV in september 2017 door Berkenschutse en besluit nemen over een eventuele verlenging van bepaalde tijd.

**De notitie 'meander' is op 14 september 2015 vastgesteld door het algemeen bestuur**